

“พระราชบัญญัติฉบับใหม่ ที่สัตว์แพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรต้องรู้”

หลักสูตรอบรมสัตว์แพทย์ควบคุมฟาร์ม (ครั้งที่ ๑)

เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙

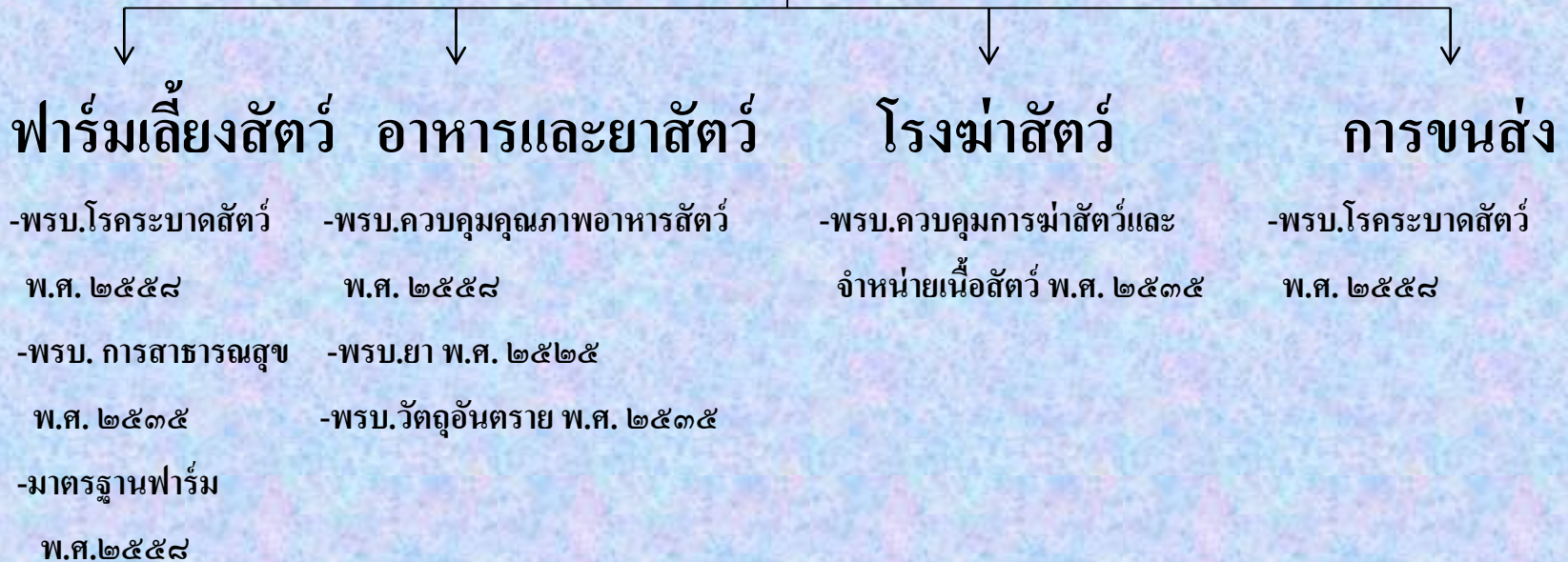
ณ โรงแรมเดอะสุโกศล ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร

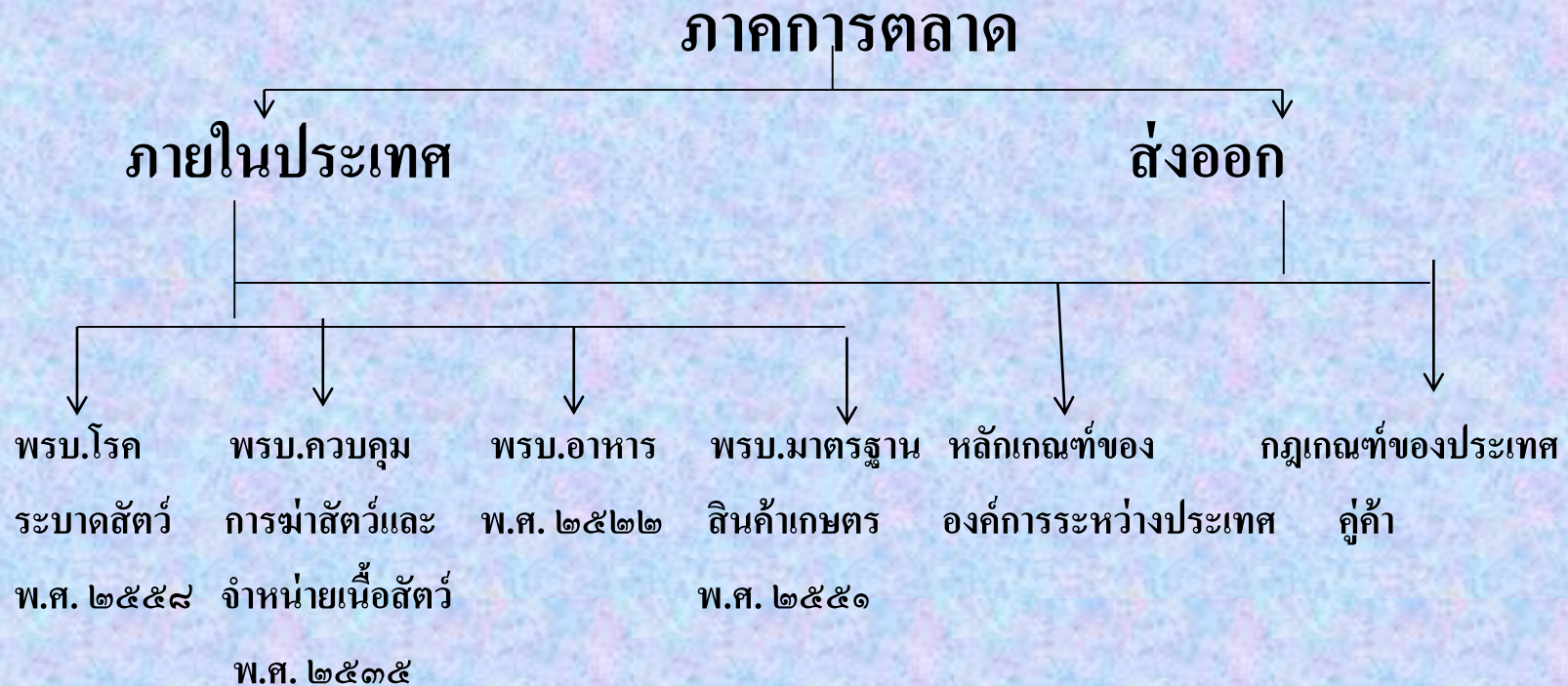
นายสุเทพ ยิ้มละมุล
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
กรมปศุสัตว์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิต

ภาคการผลิต

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคการตลาด

กฎหมายใหม่ที่สัตว์แพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรต้อง รู้

- พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

- พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘

กฎหมายใหม่ที่สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรต้อง รู้

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎหมายใหม่ที่สัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรต้อง รู้

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : แนวปฏิบัติใน
การใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.
๒๕๕๑

- ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออก
ใบรับรอง

กำหนดให้ผู้ประกอบการฟาร์มสุกรต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน

กฎหมายใหม่ที่สํวแพทยควบคุมฟาร์มสุกรต้อง รู้

๑. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

๒. พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

๓. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

๔. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๗

- เจตนารมณ์ของกฎหมาย
 - ไม่ทำร้ายสัตว์โดยไม่จำเป็น
 - เจ้าของต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์
 - มีองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์
 - มีสถานสงเคราะห์สัตว์

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

- เจตนารมณ์

- กำจัดโรคระบาดให้เร็วที่สุด
- เมื่อเป็นโรคระบาดต้องควบคุม
- กำหนดมาตรการการกำจัดโรคระบาด
- กำหนดเขตควบคุม ตามหลักการ องค์การระบาดวิทยา
ระหว่างประเทศ
- กำหนดบทบาทเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- กำหนดให้มีระบบป้องกันโรคระบาดในฟาร์ม
- กำหนดเรื่องการปฏิบัติกับของกลาง

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๘

- เจตนารมณ์
 - คุ้มครองผู้บริโภค
 - กำหนดอาหารสัตว์ให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่เลีย หรือเข้าสู่ร่างกายสัตว์
 - กำหนดคุณภาพและมาตรฐานอาหารสัตว์
 - กำหนดให้อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะเท่านั้นที่ต้องขออนุญาต
 - กำหนดให้อาหารสัตว์ทั่วไปต้องมีคุณภาพ มาตรฐานตามที่กำหนด
 - กำหนดให้สามารถขอใบรับรองคุณภาพได้โดยเสียค่าธรรมเนียม
 - กำหนดให้สามารถขอให้ตรวจพิจารณาสื่อโฆษณาให้ได้

คำนิยาม

“อาหารสัตว์” หมายความว่า

(๑) วัตถุมุ่งหมายเพื่อใช้หรือใช้เลี้ยงสัตว์ โดยการกิน ต้ม เลี้ยง หรือนำเข้าสู่ร่างกายสัตว์โดยวิธีการใด ๆ

(๒) วัตถุมุ่งหมายเพื่อใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์

“อาหารสัตว์ควบคุมเฉพาะ” หมายความว่า อาหารสัตว์ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ หรือส่งผลต่อผู้บริโภคเนื้อสัตว์โดยรวม ซึ่งการผลิตเพื่อขายหรือการนำเข้าเพื่อขายต้องขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหาร

**ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.
๒๕๕๑**

**ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๑๗๙ ง
วันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘**

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 6403-2558

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 6403-2015

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ ฟาร์มสุกร

**GOOD AGRICULTURAL
PRACTICES FOR
PIG FARM**

เนื้อหาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์ม

สุกร

- องค์ประกอบฟาร์ม
 - สถานที่ตั้ง
 - ผังและลักษณะฟาร์ม
 - โรงเรือน
- อาหารสำหรับสุกร
- น้ำสำหรับสุกร
- การจัดการฟาร์ม
 - คู่มือการจัดการฟาร์ม
 - บุคลากร
 - การทำความสะอาดและบำรุงรักษา

เนื้อหาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร (ต่อ)

- สุขภาพสัตว์
 - การป้องกันและควบคุมโรค
 - การบำบัดโรคสัตว์
- สวัสดิภาพสัตว์
- สิ่งแวดล้อม
- การบันทึกข้อมูล

ขอบเขต

- มาตรฐานสินค้าเกษตร ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกร ได้แก่ สุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ลูกสุกรสุกรขุน หรือสุกรรุ่นพันธุ์ เพื่อให้ได้สุกรที่มีสุขภาพดีและเหมาะสมในการนำไปใช้เลี้ยง หรือเป็นอาหารที่ปลอดภัยสำหรับบริโภค

นิยาม

“สุกร (pig or swine)” หมายถึง สัตว์ในวงศ์ Suidae ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Sus domesticus*

“ฟาร์มสุกร (pig farm)” หมายถึง สถานที่ประกอบการที่เลี้ยงสุกร ซึ่งครอบคลุมถึง โรงเรือน สถานที่เก็บและเตรียมอาหารสัตว์ พื้นที่ทาลายซาก พื้นที่บำบัดน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล รวมถึงสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องเป็นต้น

“สัตว์พาหะ (vector)” หมายถึง สัตว์และแมลงที่สามารถนำเชื้อโรคเข้ามาสู่สุกรในฟาร์มได้

นิยาม

“โรงเรือน (pig house)” หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีหลังคา โดยภายในอาจแบ่งกันเป็นคอกสำหรับใช้เลี้ยงสุกร

“โรงเรือนเปิด (conventional house/opened house)” หมายถึง โรงเรือนที่มีสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ โดยจะแปรผันไปตามสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรือน

“โรงเรือนปิด (enclosed house/environmentally controlled house)” หมายถึง โรงเรือนที่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อม ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่าง ให้เหมาะสมต่อการเลี้ยงสุกร

๑. องค์ประกอบฟาร์ม

(๑).สถานที่ตั้ง

- ต้องได้รับการยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่น
- ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเลี้ยงสุกร และมีแหล่งน้ำสะอาดเพียงพอต่อการเลี้ยงสุกร
- อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากอันตรายทางกายภาพเคมี และชีวภาพ

(๒).ผังและลักษณะฟาร์ม

- มีพื้นที่ขนาดเพียงพอเหมาะสมในการเลี้ยงสุกร ไม่ก่อให้เกิดปัญหา สิ่งแวดล้อมและสุขภาพสุกร มีรั้วหรือแนวกันธรรมชาติที่สามารถควบคุมการเข้าออกของคนและสัตว์ต่าง ๆ จากภายนอกได้
- แยกพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่เลี้ยงสัตว์ ที่เก็บอาหารสัตว์พื้นที่สำหรับสุกรป่วย พื้นที่ทำลายซาก และพื้นที่จำหน่ายสุกร

(๓).โรงเรือน

- มีโครงสร้างแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีการระบายอากาศที่ดี
ง่ายต่อการบำรุงรักษาและทำความสะอาด
- มีพื้นที่เพียงพอในการเลี้ยงสุกร และมีสภาพแวดล้อม
ภายในโรงเรือนที่เหมาะสมกับสายพันธุ์ ขนาด และอายุ
ของสุกร
- กรณีโรงเรือนปิด มีมาตรการดำเนินการในกรณีไฟฟ้าดับ
หรือขัดข้องหรืออุปกรณ์อัตโนมัติไม่ทำงาน

๒. อาหารสำหรับสุกร

อาหารสำหรับสุกร

- มีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ทางกายภาพเบื้องต้นและห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์
- การผสมยาลงในอาหารสัตว์ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร มีสถานที่เก็บอาหารสัตว์ผสมยาแยกออกจากการเก็บอาหารทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้

อาหารสำหรับสุกร (ต่อ)

- เก็บรักษาอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ในสภาพที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพ
- จัดภาชนะและอุปกรณ์ให้อาหารเหมาะสมกับอายุ จำนวน และขนาดของสุกร และจัดวางในตำแหน่งที่สุกรทุกตัวเข้าถึงอาหารได้

๓. น้ำสำหรับสุกร

น้ำสำหรับสุกร

- แหล่งน้ำที่ใช้ในฟาร์มต้องอยู่ในบริเวณที่ป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตราย น้ำที่ใช้ในฟาร์มต้องสะอาด ปลอดภัย และมีปริมาณเพียงพอนำมาใช้ในฟาร์มได้ตลอดเวลา
- มีน้ำให้สุกรกินได้อย่างทั่วถึง

๔. การจัดการฟาร์ม

(๑).คู่มือการจัดการฟาร์ม

- มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่แสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญภายในฟาร์ม เช่น การจัดการฟาร์ม ระบบการเลี้ยง อาหารและน้ำสำหรับสุกรสุขภาพสัตว์ การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ สิ่งแวดล้อม และระบบการบันทึกข้อมูล

(๒).บุคลากร

- มีจำนวนบุคลากรเหมาะสมกับจำนวนสุกรที่เลี้ยง จัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
- บุคลากรที่ดูแลสุกรต้องมีความรู้ และได้รับการฝึกอบรมในการเลี้ยงสุกรหรือปฏิบัติงานในฟาร์มได้
- มีสัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ การสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง และใบรับรองเป็นสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร
- ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มมีสุขภาพลักษณะส่วนบุคคลที่ดี เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อน

(๓).การทำความสะอาดและบำรุงรักษา

- โรงเรือนและอุปกรณ์ สะอาด ถูกสุขลักษณะ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีมีความปลอดภัยต่อสุกรและผู้ปฏิบัติงาน
- นำมูลสัตว์ออก และทำความสะอาด ไม่ให้หมักหมมภายในและบริเวณรอบ ๆ โรงเรือน
- ภายหลังจากย้ายสุกรออก ให้ทำความสะอาด ฆ่าเชื้อคอก และอุปกรณ์และปิดฟักก่อนนาสุกรใหม่เข้าเลี้ยงตามเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด

๕. สุขภาพสัตว์

(1).การป้องกันและควบคุมโรค

- อยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร
- มีการป้องกันและควบคุมโรคที่มากับยานพาหนะ อุปกรณ์ และบุคคลก่อนเข้าออกฟาร์ม รวมถึงมีการจดบันทึกการผ่านเข้าออกจากฟาร์มที่สามารถตรวจสอบได้
- มีโปรแกรมการสร้างภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการกักขังพยาธิภายในและภายนอก ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร

(๑). การป้องกันและควบคุมโรค

- มีมาตรการป้องกันสัตว์พาหะ
- มีวิธีการจัดการทางสุขลักษณะที่ดีภายในโรงเรือน
เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค
- กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด
ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์

(๒).การบำบัดโรคสัตว์

- อยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ และตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9032 เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์
- การใช้เข็มฉีดยาสุกร มีวิธีปฏิบัติงานเพื่อป้องกันไม่ให้เข็มฉีดยาค้างในตัวสัตว์ และมีมาตรการแก้ไขในกรณีที่เกิดปัญหา

๒. สวัสดิภาพสัตว์

สวัสดิภาพสัตว์

- เลี้ยงหรือดูแลให้สุกรมีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขอนามัยที่ดีมีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ กรณีที่สุกรป่วย บาดเจ็บ หรือพิการให้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมาน

๗. สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

- ควรจัดเก็บขยะมูลฝอยในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัดอย่างเหมาะสม และถูกสุขลักษณะ
- มีวิธีการจัดการขยะติดเชื้อและขยะอันตราย
- การกำจัดและทำลายซากสุกรให้อยู่ในดุลยพินิจของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกรด้วยวิธีที่เหมาะสม

สิ่งแวดล้อม

- มีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อปรับปรุงคุณภาพของน้ำทิ้ง โดยมาตรฐานน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกรต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- มีการจัดการมูลสุกร ไม่ให้เกิดกลิ่นรบกวน

๘. การบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูล

- ให้บันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการฟาร์มที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและการควบคุมโรค เช่น การบริหารฟาร์ม การจัดการด้านการผลิต การควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรค รวมถึงบันทึกการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- เก็บรักษานบันทึกไว้ให้ตรวจสอบอย่างน้อย 3 ปี

ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบรับรอง
สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2558

สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์

- หมายความว่า สัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งจากสัตวแพทย์สภา ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์ และได้รับใบรับรอง สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากกรมปศุสัตว์

- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสัตว์ปีก

ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พันธุ์ เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ เป็ด
พันธุ์ นกกระทา ห่าน สถานที่ฟักไข่สัตว์ปีก

- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร

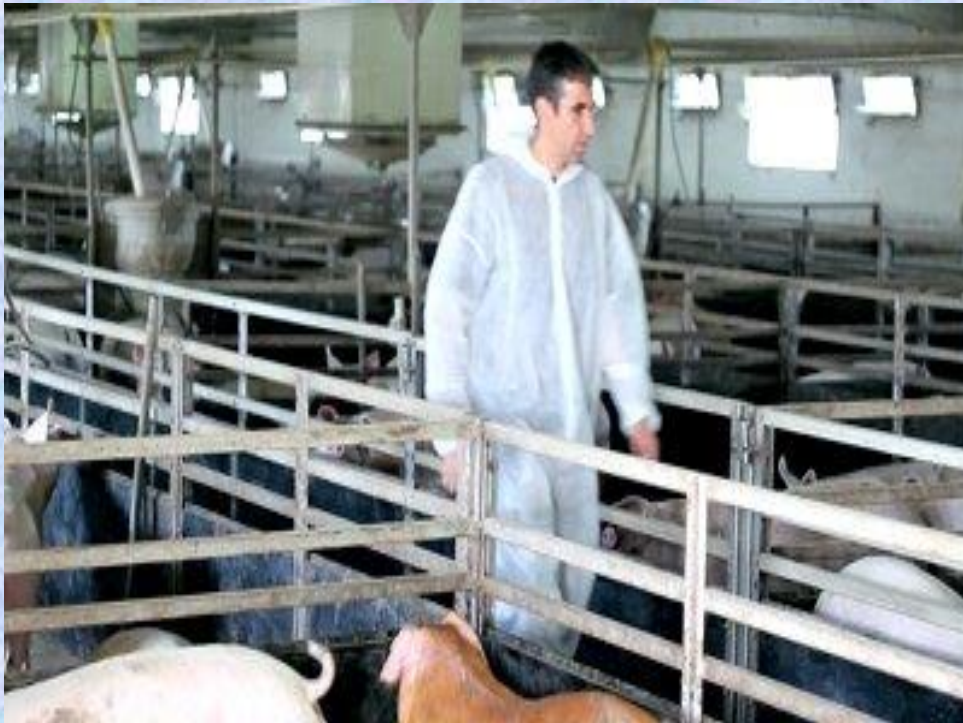
- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มโคนม และแพะนม

- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มโคเนื้อ

- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มแพะเนื้อ และแกะเนื้อ

- สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มผึ้ง

หน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมฟาร์ม ของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์

**หน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมฟาร์ม
ของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์**

หน้าที่และความรับผิดชอบตามคู่มือการขอรับรองตามระเบียบการขอรับ
และออกใบรับรองสัตว์แพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2558

- รับผิดชอบงานด้านสัตว์แพทย์ โดยจะต้อง**จัดทำแผนการป้องกันด้านสุขภาพสัตว์**
 - การป้องกันและการรักษา
 - โปรแกรมการใช้วัคซีน
 - การควบคุมปรสิต
 - ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ
 - การอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพสัตว์
- และต้องมีการทบทวนแผนทุกปี และลงชื่อกำกับโดยสัตว์แพทย์

- ควบคุมการสังยาสมในอาหารสัตว์ การใช้ การเก็บรักษา และการบ่งชี้
อาหารสัตว์ผสมยา เพื่อการใช้ที่ถูกต้องและป้องกันการปนเปื้อน

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง วัตถุอันตรายที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ พ.ศ.2559

- ห้ามใช้ ยา เกล็ดเคมีภัณฑ์ เกล็ดของเกล็ดเคมีภัณฑ์ เกล็ดที่ถึงสำเร็จรูป และเคมีภัณฑ์ เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ดังนี้
 - 1. กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (β -agonist)
 - 2. กลุ่มไนโตรฟูแรนส์ (Nitrofurans)
 - 3. กลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles)
 - 4. คลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol)
 - 5. อะโวพาร์ซิน (Avoparcin)
 - 6. คาร์บอดอกซ์ (Carbadox)
 - 7. โอลาคลินดอกซ์ (Olaquinox)
 - 8. ไดเอทิลสติลเบสโตรล (Diethylstilbestrol DES)
 - 9. เมลามีนหรือสารในกลุ่มเมลามีน (Melamine or melamine group)

- **ควบคุมการใช้ยาภายในฟาร์ม โดยให้ปฏิบัติตาม ข้อปฏิบัติการ**
ควบคุมการใช้ยาสัตว์ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้า
เกษตร

มาตรฐานสินค้าเกษตร ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์

1 ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดเกณฑ์ปฏิบัติในการใช้ยาสัตว์สำหรับสัตว์ที่เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่เลี้ยงเพื่อให้ผลิตผลและผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ (food producing animal) เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดยาสัตว์ตกค้างที่เกินกำหนดค่าระดับสูงสุดของสารตกค้างจากยาสัตว์ในสัตว์ ผลิตผล และผลิตภัณฑ์เพื่อการบริโภค

2 นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

2.1 ยาสัตว์หรือยาสำหรับสัตว์ (veterinary drug) หมายถึง สารใดๆ ที่ให้แก่สัตว์ที่เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตผลและผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา ป้องกัน รักษาโรค หรือเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสรีระหรือพฤติกรรมของสัตว์นั้น

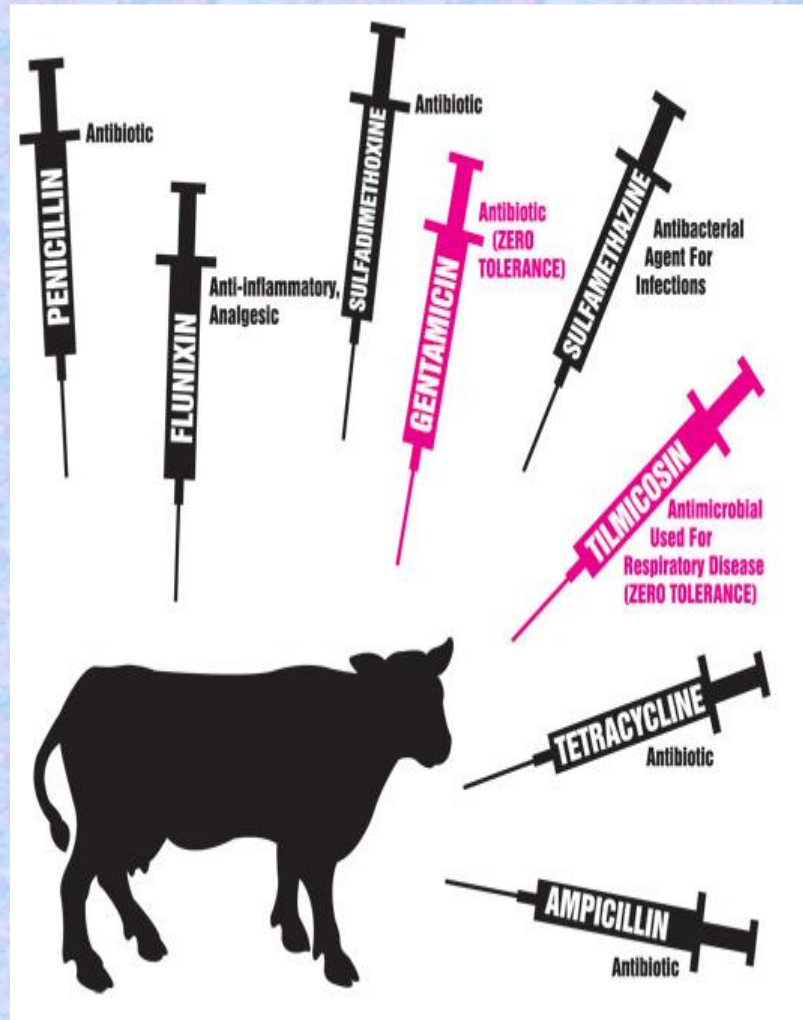
2.2 ยาสัตว์ตกค้าง (residues of veterinary drug) หมายถึง ยาสัตว์ตามข้อ 2.1 ทั้งที่เป็นสารตั้งต้น (parent drug) รวมถึงสารที่เกิดจากกระบวนการสร้างและสลาย (metabolites) และสารอื่นๆ ที่ติดมากับยาสัตว์

มาตรฐานสินค้าเกษตร : ข้อ ปฏิบัติการควบคุมการใช้ยา สัตว์ มกษ. 9032

1. แหล่งที่มาของยา
2. สัตวแพทย์และผู้ได้รับมอบหมาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับยาสัตว์
4. การเตรียมยา
5. การใช้ยาสัตว์
6. การเก็บบันทึกประวัติการใช้ยาสัตว์
7. การระงับการใช้ยาสัตว์
8. การเก็บรักษายาสัตว์
9. การกำจัดยาสัตว์ที่ไม่ต้องการใช้

- ต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงานในการควบคุมอันตรายจากอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่อาจติดอยู่ในตัวสัตว์ เช่น วิธีปฏิบัติงานการควบคุมเข็มที่หัก ที่จะยังคงค้างอยู่ในตัวสัตว์
- ทำหน้าที่ในการตรวจสอบภาพสัตว์ก่อนส่งโรงฆ่า
- มีโปรแกรมการสุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบสถานะโรคในฟาร์มและโรคสัตว์สู่คน
- มีระบบการเฝ้าระวังโรค และกรณีเกิดโรคระบาดสัตว์ให้ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

- รับผิดชอบในกรณีมีการตกค้างของสารต้านจุลชีพ
และสารเคมีในผลผลิตจากฟาร์ม

- ควบคุมไม่ให้มีการใช้ **สารเร่งการเจริญเติบโต** ในฟาร์ม

ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต (Hormonal Growth promoter)

- Estradiol
- Diethylstilbestrol

- จัดทำ**บันทึกการใช้ยา** เพื่อให้รู้ถึงสถานการณ์ใช้ยา การบ่งชี้ตัวสัตว์ และระยะหยุดยา เช่น ระบุวันที่รักษา หมายเลขสัตว์ จำนวนยาที่ใช้ วันสิ้นสุดการรักษา วันหยุดยา ชื่อของผู้ใช้ยา เป็นต้น

 เจ้ากระทรวงมหาดไทย กรมปศุสัตว์ กองบริหาร การปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 114/2 ม.7 ต.ท่ามะนาว อ.วังน้อย จ.ลพบุรี 30180
 คู่มือการบันทึกชื่อ นามวิญญูชน คณะสัตวแพทย์
 ใบสำคัญ 4 ผู้ใช้ จำนวนสัตว์ 1100 ตัว จำนวนตัวผู้ 5 ตัว
 เลขประจำตัว e.p. 1100/11/12 วันที่เข้าใช้ 1-5/11/12 พันธุ์ e.p. boonei.

ชื่อสัตว์	เลขทะเบียน	ชื่อที่ ผลิต	ผู้ผลิต	ตัวออกฤทธิ์	อายุไก่ (wk)	น.บ. เฉลี่ย (kg)	วันที่ไข่ ผลิต (d)	ขนาด ตัวผู้ (g)	ระยะเวลา ไข่ไข่	ปริมาณ ทั้งหมดไข่ไข่	ระยะเวลา หยุดยา	วันที่	สถานประกอบการ	ชื่อผู้บันทึก ชื่อตัวผู้	ชื่อผู้บันทึก ชื่อตัวผู้	ชื่อผู้บันทึก ชื่อตัวผู้	
1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	17	140	11-16/11/12	1100g	50%	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12	1100/11/12

(น.สพ.สุพัฒน์ สุวรรณ)
 สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม

- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านสัตวแพทย์ รวมถึงวิธีการทำลายซากสัตว์ ที่ถูกต้อง
- มีกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ ณ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ตามระยะเวลาที่เหมาะสม
- กรณีมีการตรวจประเมินฟาร์มเลี้ยงสัตว์ สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต้องอยู่เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านสุขภาพสัตว์แก่คณะผู้ตรวจประเมิน และในกรณีที่มีการเก็บตัวอย่างตรวจตามแผนการเก็บตัวอย่างสารตกค้างของกรมปศุสัตว์ สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต้องอยู่ในขณะที่มีการเก็บตัวอย่าง หรือมอบอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องแต่ต้องอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์

- มีการจัดการดูแล**ด้านสวัสดิภาพสัตว์**อย่างเหมาะสม
- เมื่อ**เกิดโรคระบาด**ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ขึ้นในฟาร์ม สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ต้องเป็นผู้แจ้งการเกิดโรคต่อเจ้าของสัตว์ พนักงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือสัตวแพทย์

- ปฏิบัติให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติ
ทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (**มกษ. 6403-
2558 สุกกร**)

- ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตว
แพทย์ กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหาร
สัตว์ และกฎหมายเกี่ยวกับยาสัตว์และวัตถุ
อันตรายด้านการปศุสัตว์

จบการบรรยาย